

Říjen 2005: Disruptive nastupuje

Jako „disruptive“ alias „rozrušující“ se označují technologie a řešení, schopné narušit ustálený stav, rozhábat ledy a otevřít prostor pro úplně nová řešení. Patří k nim například technologie VOIP, která se objevuje už i v ČR. Mobilní komunikace by zase mohla „rozhábat“ přenositelnost mobilních čísel. Ne vše se ale musí „rozrušovat“ ve prospěch zákazníka.

Přelom září a října se na naší telekomunikační scéně (pardon, dnes už na „scéně elektronických komunikací“) nesl ve znamení nástupu nových technologií a nových řešení, vykazujících jednu zajímavou a velmi užitečnou schopnost. Dokáží totiž v nějaké oblasti „rozrušit“ poklid ustáleného stavu, doslova „rozhábat dění“ a tím otevřít prostor pro inovace, pokrok a nástup něčeho úplně nového.

VOIP: hovory po celý den a jen za paušál

Třeba takový svět pevných hlasových služeb, kterému vládne silně dominantní Český Telecom, byl až dosud značně konzervativní, strnulý a hlavně velmi rezistentní vůči jakýmkoli výraznějším změnám. Sotva ale přišla technologie VOIP (Voice over IP), hned věci nabraly úplně jiný spád. Najednou se dostaly ke slovu i subjekty, které dříve neměly reálnou šanci. Třeba menší lokální operátoři mohou najednou poskytovat hlasové služby (na bázi VOIP) zákazníkům z celé ČR.

Náhle se také stalo možným to, co bylo dlouho považováno za nemožné: hlasové tarify (cenové programy) zcela bez měsíčního paušálu a jen s minutovým hovorným – navíc většinou ještě nižším než minutové hovorné u dosavadních nabídek od Telecomu, který vyžaduje navíc ještě nemalý měsíční paušál. Tak proč se vázat a platit vysoký měsíční paušál, když můžete platit méně a jen za to, co skutečně provoláte?

Samozřejmě to má háček: potřebujete k tomu alespoň trochu kvalitní připojení k internetu. Ale když jej máte, už si můžete vybírat. Vedle zahraničních služeb jako je Skype, VOIPbuster a dalších už existují i obdobné služby v tuzemsku (Voipex, ha-loo, ale třeba i Fayn a další).

Počátkem října se přidala další „nevidaná“ služba na bázi VOIP: neomezené volání do pevných sítí jen za fixní částku, neboli s hovory v ceně měsíčního paušálu (a již bez minutového hovorného). Jde o službu TelfoNet společnosti Czech On Line, která umožňuje volat bez omezení (a bez placení minutového hovorného) po celý den – a to jak domácnostem, tak firmám. Byť každému za jiný měsíční paušál.

A vida, Český Telecom, který dosud nabízel hovory za paušál jen v době mimo špičku, v délce do 30 minut a jen pro domácnosti (tarify Volno), se rázem chytil za hlavu a začal slibovat, že i on už brzy přijde s něčím novým a zajímavým. Jistě, teď už prostě musí kontrovat.

Mobilní přenositelnost byla u soudu

Podobný „rozrušující“ efekt jako VOIP slibuje i přenositelnost čísel v mobilních sítích. Ta totiž umožní lidem, aby změnili svého mobilního operátora, ale nepřišli přitom o (mobilní) telefonní číslo, na které jsou „naučeni“ všichni jejich známí a partneři.

Jenže i u mobilní přenositelnosti bude hodně záležet na konkrétních podmínkách. Třeba na tom, jak to bude se zákazníky, kteří mají u svých dosavadních operátorů smlouvu na dobu určitou, a tato jim ještě nedoběhla. Budou muset počkat, až doběhne, a teprve pak budou moci využít výhod přenositelnosti? Nebo budou moci dát svému operátorovi vale ješ-

tě dříve a přejít k jinému, i se svým dosavadním číslem? Pak je ale nutné nějak vypořádat případné výhody, které zákazník získal při svém úvazku na dobu určitou (pokud takové byly). Co když zákazník dostal třeba dotovaný telefon? Kolik by v takovém případě měl vrátit (doplatit) svému dosavadnímu operátorovi?

Právě takové věci se již řešily i u Nejvyššího správního soudu. Právě tam si společnost T-Mobile stěžovala na pasáž rozhodnutí regulátora (ČTÚ) týkající se přenositelnosti čísel (OOP/10/07.2005-3), která říká, že po přenesení čísla dosavadní smlouvy pozbývají účinnost, ale závazky z nich vyplývající přetrvávají. Soud dal T-Mobile za pravdu a toto ustanovení zrušil.

Ale co to přesně znamená a jaké to bude mít důsledky? Nejvyšší správní soud nezměnil nic na tom, že operátor nesmí odmítnout žádost o přenesení čísla z důvodu existence smlouvy na dobu určitou. Takže ani zákazníci s dosud „nedoběhlými“ smlouvami nebudou z přenositelnosti vyloučeni. Jenže když ji využijí a odejdou i se svým číslem XY k jinému operátorovi, jak bude plněna původní smlouva s tzv. opouštěným operátorem, znějící na „poskytování služeb na čísel XY“?

Dialery – je už vyhráno?

Významný „rozrušující“ efekt, byť s opačným znaménkem, mohou mít i tzv. dialery, neboli programy zajišťující přesměrování uživatelů dial-upu (vytáčeného připojení) na linky se zvýšenou tarifací. Hlavně na linky s prefixem 976, kde volající zaplatí až 99 korun za každou minutu připojení. Pokud je tento mechanismus zneužíván a uživatelé přesměrováváni, aniž by o tom věděli a odsouhlasili to, je z toho vážný problém.

V polovině září ovšem asociace APVTS poněkud překvapivě ohlásila vítězství nad dialery. Tedy alespoň v tom smyslu, že opatření dohodnutá mezi operátory právě na půdě APVTS přinesla takové zlepšení celkové situace, že další už nejsou zapotřebí – a třeba vývoj tzv. certifikovaných dialerů (tedy s ověřeným „slušným“ chováním) už není nutný.

Zajímavé ale je, že jednotliví operátoři už tak optimističtí nebyli. Třeba právě Český Telecom dal najevo, že doba pro hodnocení skutečných přínosů je příliš krátká a je třeba ještě počkat. Také k „odpískání“ certifikovaných dialerů se příliš neměl, stále prý počítá i s jejich vývojem.

JIŘÍ PETERKA